

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-068
Karar Sayısı : 19-38/564-233
Karar Tarihi : 07.11.2019

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Esin AYGÜN, Buket ARI, Noyan DELİBAŞI, Burçin GÜLEŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Türkiye Bankalar Birliği
Temsilcisi: Av. Prof. Dr. İ. Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza 38/7-8 Balmumcu 34349
Beşiktaş, İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Banka ve diğer mali kurumlara 25 milyon TL'den az borcu bulunan şirketler için hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması'nın (Küçük Ölçekli Uygulama) "VIII. Uygulama Süreci Prensipleri" bölümünde yer alan yapılandırma parametrelerinden "faiz oranı ve yapılandırma komisyonu"na ilişkin hükümler için menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 04.11.2019 tarih, 7636 sayı ve 18.10.2019 tarih, 7041 sayı ile intikal eden bildirim üzerine düzenlenen 06.11.2019 tarihli, 2019-4-068/MM sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması'nın (FYYÇA'nın) (Küçük Ölçekli Uygulama) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi uyarınca bir teşebbüs birliği kararı olduğu,
  - FYYÇA'ya (Küçük Ölçekli Uygulama) içerdiği rekabeti sınırlayıcı hükümler nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesine göre menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
  - FYYÇA'nın (Küçük Ölçekli Uygulama) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan bireysel muafiyet koşullarını taşıdığı, bu nedenle yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olduğu iki yıllık süre ile rekabetçi sürecin sağlanmasına yönelik esasların dikkate alınması suretiyle bireysel muafiyet tanınabileceği

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Kurum kayıtlarına 16.10.2019 tarih, 6979 sayı ve 18.10.2019 tarih, 7041 sayı ile intikal eden ve TBB tarafından yapılan başvurularda Türkiye'de faaliyette bulunan banka ve diğer finansal kuruluşlara 25 milyon TL'den az borcu bulunan şirketler için hazırlanan FYYÇA'nın (Küçük Ölçekli Uygulama) "VIII. Uygulama Süreci Prensipleri" bölümünde

yer alan yapılandırma parametrelerinden “faiz oranı ve yapılandırma komisyonu”na ilişkin hükümler için 4054 sayılı Kanun’un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilmesi veya bunun mümkün olmaması halinde mezkûr Kanun’un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınması talep edilmektedir.

- (5) Kurum kayıtlarına 04.11.2019 tarih ve 7636 sayı ile intikal eden ve TBB tarafından yapılan bildirimde TBB Yönetim Kurulunun 18.09.2019 tarih ve 40 sayılı kararının bir tezahürü olan FYYÇA (Küçük Ölçekli Uygulama) hakkında 4054 sayılı Kanun’un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilmesi veya bunun mümkün olmaması halinde mezkûr Kanun’un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınması talep edilmektedir.
- (6) Dosya konusu işlem kapsamında TBB tarafından sunulan bilgi ve belgeler üzerine yapılan incelemeler sonrasında, TBB’den 21.10.2019 tarih ve 11940 sayı ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş ve istenilen bilgi ve belgeler Kurum kayıtlarına 24.10.2019 tarih ve 7359 sayılı yazı ile intikal etmiştir. Ayrıca, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna (BDDK) 28.10.2019 tarih ve 12287 sayı ile bir bilgilendirme yazısı gönderilmiştir. Taraf vekilinden 06.11.2019 tarihli ve 7717 sayılı yazı ile talep edilen bilgi ve belgeler Kurum kayıtlarına 06.11.2019 tarih ve 7732 sayı ile intikal etmiştir.

G.1. Yapılan İnceleme ve Tespitler

G.1.1. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Hakkında Bilgi

- (7) TBB, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun (5411 sayılı Kanun) 79. maddesi hükümlerine göre tüm mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının üye olmak zorunda oldukları tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. TBB, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, bankacılık düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda bankaların hak ve menfaatlerini savunmak; bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı bir şekilde çalışması, bankacılık mesleğinin gelişmesi, bankacılık sektörünün rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak; rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak amaçlarını gerçekleştirmek için kurulmuştur.
- (8) TBB’nin Yönetim Kurulu üyelerinin listesi şu şekildedir: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (Hüseyin AYDIN), Türkiye İş Bankası A.Ş. (Adnan BALI), Türkiye Halk Bankası A.Ş. (Osman ARSLAN), Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Ali Fuat ERBİL), Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (Gökhan ERÜN), Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. (Abdi Serdar ÜSTÜNSALİH), Akbank T.A.Ş. (Hakan BİNBAŞGİL), Türk Eximbank (Enis GÜLTEKİN), Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (Ümit LEBLEBİCİ), ING Bank A.Ş. (Pınar ABAY), Şekerbank T.A.Ş. (Erdal ERDEM), Odea Bank A.Ş. (Dr. Mert ÖNCÜ), Citibank A.Ş. (Serra AKÇAOĞLU). Aşağıdaki tabloda detaylarına yer verildiği üzere, TBB’nin hâlihazırda 47 adet üyesi bulunmaktadır.

Tablo 1: TBB Üye Sayısı

Üye Unvanı	Üye Sayısı
Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları	3
Özel Sermayeli Mevduat Bankaları	9
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Devredilen Bankalar	1
Yabancı Sermayeli Bankalar	
a) Türkiye’de Kurulmuş Yabancı Sermayeli Bankalar	16
b) Türkiye’de Şube Açan Yabancı Sermayeli Bankalar	5
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	
a) Kamusal Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	3

Tablo 1'in devamı

Üye Unvanı	Üye Sayısı
b) Özel Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	6
c) Yabancı Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	4
Toplam	47

Kaynak: https://www.tbb.org.tr/modules/banka-bilgileri/banka_Listesi.asp?tarih=3/11/2019 (Erişim Tarihi: 03.11.2019)

G.1.2. Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarına İlişkin Mevzuat

- (9) Resmi Gazete'nin 19.07.2019 tarih ve 30836 mükerrer sayılı nüshasında 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yayımlanmış, mezkûr Kanun ile 5411 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 32. madde ile Türkiye'de faaliyette bulunan banka, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile aynı maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve BDDK tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan FYYÇA ile belirlenen borçluların¹, bu kuruluşlar tarafından kullanılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla, dâhil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabileceği; bu madde uyarınca yapılacak finansal yeniden yapılandırmalara (FYY) ilişkin usul ve esasların BDDK tarafından çıkarılan yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazırlanan çerçeve anlaşmalar ile belirleneceği; bu madde hükümlerinin bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanacağı, bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı'nın yetkili olduğu, çerçeve anlaşmaların BDDK tarafından çıkarılan yönetmelik uyarınca TBB tarafından hazırlanacağı ve alacaklı kuruluşlarca² imzalanacağı hükümlerine yer verilmiştir.
- (10) Aynı maddenin devamında, FYY kapsamına alınacak borçluların mali durumlarının tespit edilmesi ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilmesinin şart olduğu; buna ilişkin değerlendirmenin bağımsız denetim kuruluşlarına, çerçeve anlaşmalar kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi hâlinde alacaklı kuruluşlara yaptırılacağı ve borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçluların FYY kapsamına alınamayacağı düzenlenmektedir.
- (11) Yine aynı madde kapsamında FYY'lerde; kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, 13.12.2012 tarih ve 28496 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Kanunu'nun (6361 sayılı Kanun) 9. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilave kredi vermek, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek, teminat azaltmak, anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, özel amaçlı şirketler ile 30.12.2012 tarih ve

¹ Borçlu: 5411 sayılı Kanuna tabi kuruluşlar, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6361 sayılı Kanun, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile yatırım ortaklıkları hariç 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun (6362 sayılı Kanun) 35'inci maddesine tabi kuruluşlar dışında kalan Türkiye'de kurulu şirketler.

² Alacaklı Kuruluşlar: 5411 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde geçen bankaları, 6361 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde geçen şirketler, borçlulara doğrudan kredi kullanmış olan yurt dışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşlar, Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşları, alacak tahsiline yönelik olarak bu alacaklılar tarafından kurulacak özel amaçlı şirketler ile aynı amaçla 6362 sayılı Kanun'a göre kurulan yatırım fonları.

28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na (6362 sayılı Kanun) göre kurulan yatırım fonlarına aynî, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak, diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi gerekli görülen tedbirlerin alınacağı ve finansal kiralama sözleşmelerine konu mallar için de 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 307. maddesi hükümlerinin kıyasen uygulanacağı belirtilmektedir.

- (12) Çerçeve anlaşmalara ilişkin bir başka düzenleme olan 15.08.2018 tarih ve 30510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik’te (Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği) yeniden yapılandırmanın esasları düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik’te 21.11.2018 tarih ve 30602 sayılı Resmi Gazete ile 12.09.2019 tarih ve 30886 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile yapılan değişiklikler ile nihai haline ulaşılmıştır. Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği’nin 1. maddesinde 5411 sayılı Kanun’un Geçici 32. maddesi uyarınca yapılacak FYY’lere esas çerçeve anlaşmaların hazırlanmasına ve uygulamaya konulmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmektedir. Bahse konu Yönetmelik’in “Finansal Yeniden Yapılandırmanın Kapsamı” başlıklı 4. maddesinde FYY’nin, 5411 sayılı Kanun ve Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği hükümleri ile belirlenen kapsam, usul ve esaslar dâhilinde borçlunun makul bir süre içinde borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanabilmesi amacıyla yapıldığı belirtilmektedir.
- (13) Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği’nin 5. maddesi ile alacakların, TBB tarafından Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) ve Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğinin (FKB) görüşleri de alınarak hazırlanan çerçeve anlaşmalar kapsamında ve bu anlaşmaların BDDK tarafından onaylanmasını takiben FYY sözleşmelerine bağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılabilmesi; yeniden yapılandırılacak alacakların kapsamı, borçluların nitelikleri, asgari tutar ve şartları ve alacaklılar ile borçlular arasında ayrı ayrı imzalanacak FYY sözleşmelerinin asgari unsurlarının çerçeve anlaşmalarıyla belirleneceği; çerçeve anlaşma kapsamında bir borçluyla yapılan sözleşmenin çerçeve anlaşmalarını imzalayan alacaklı kuruluşların alacakların üçte ikisini oluşturan çoğunluğu tarafından imzalanması halinde çerçeve anlaşmalarını imzalayan alacaklı kuruluşların tamamı tarafından alacakların yeniden yapılandırılmasının zorunlu olduğu; borçlulara doğrudan kredi kullandırmış olan yurt dışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşlar ile Türkiye’ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşların FYY sürecine katılmalarına ilişkin usul ve esasların çerçeve anlaşmalarıyla belirleneceği ve bunların talepleri halinde alacaklı kuruluşların rızası ve kabul nisaplarına bağlı olmaksızın FYY’ye dahil olabileceği; diğer alacaklıların³ sözleşmeye taraf sıfatıyla katılabilmesinin şartları, sözleşmelerin feshi ve fesih halinde uygulanacak yaptırımların da çerçeve anlaşmalarda düzenleneceği ifade edilmektedir.
- (14) Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği’nin 6. maddesi uyarınca TBB tarafından hazırlanan çerçeve anlaşmalarının alacaklı kuruluşların yetkili temsilcilerince kabul edilerek imzalanacağı ve ölçek büyüklüğü ve sektörel faaliyet alanı bakımından farklı niteliklere

³ Diğer alacaklılar: Alacaklı Kuruluşlar dışında kalan borçludan alacaklı diğer tüm gerçek veya tüzel kişiler.

sahip borçluların nitelikleri itibarıyla gruplandırılarak her bir borçlu grubu için ayrı bir çerçeve anlaşma hazırlanabileceği belirtilmektedir.

- (15) Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği'nin "Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Asgari Unsurları" başlıklı 7. maddesinin ilk fıkrasında çerçeve anlaşmalarda FYY sürecinin işleyişine ilişkin temel şart ve esaslar, borçluların asgari nitelikleri, anlaşmaların taraflara yüklediği yükümlülükler, anlaşmalara aykırılık halleri, alacaklılar ile borçlular arasında imzalanacak sözleşmelerin asli unsurları ve taraflara yükleyeceği hak ve yükümlülüklerin asgari çerçevesinin gösterileceği düzenlenmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise, çerçeve anlaşmaları imzalayanların bu anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümüyle görevli olmak üzere Hakem Kurulu oluşturulacağı; Hakem Kurulunun, TBB Yönetim Kurulunun görevlendireceği tarafsız ve görevinin gerektirdiği, bilgi ve deneyime sahip üç kişiden oluşacağı ve kararlarını en az iki üyenin aynı yöndeki oyu ile alacağı; Hakem Kurulunun çalışma esas ve usulleri ile aldığı kararların hüküm ve sonuçlarının çerçeve anlaşmalarda gösterileceği hüküm altına alınmıştır.
- (16) Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği'nin 8. maddesi, TBB tarafından hazırlanan ve taraflarca imzalanan çerçeve anlaşmalarının BDDK'nın onayına sunulacağını ve bahse konu Kurulca onaylanmalarını müteakiben geçerlilik kazanacağını düzenlemektedir.

G.1.3. Bildirime Konu FYYÇA (Küçük Ölçekli Uygulama)

- (17) TBB tarafından banka ve diğer mali kurumlara 25 milyon TL ve üzerinde kredi borcu bulunan şirketler için FYYÇA (Büyük Ölçekli Uygulama) ile 25 milyon TL'den az kredi borcu bulunan şirketler için FYYÇA (Küçük Ölçekli Uygulama) olmak üzere iki ayrı çerçeve anlaşması taslağı hazırlanmıştır. FYYÇA (Büyük Ölçekli Uygulama) BDDK'nın 09.10.2019 tarih ve 8587 sayılı kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir.
- (18) FYYÇA'nın "Anlaşma'nın Amacı" başlıklı II. maddesinde FYYÇA'nın amacının 5411 sayılı Kanun'un Geçici 32. maddesi ve buna ilişkin mevzuat uyarınca Alacaklı Kuruluşlar'a borç geri ödemelerinde geçici sorun yaşayan veya sorun yaşamaması muhtemel görülen ticari kredi borçluları hakkında; bu borçluların kredi borçlarının vadelerini uzatmak, kredilerini yenilemek, borçlarından kaynaklı temerrüt faizinden/gecikme cezasından kısmen veya tamamen vazgeçmek, borçlarını aynî, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçları borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, kredi borçlarına ilişkin olarak diğer Alacaklı Kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak şeklinde alınacak tedbirler ile borçluların geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak olduğu düzenlenmektedir.
- (19) Yine bu amaçların gerçekleştirilmesini teminen de tarafların misyonunun; ekonomiye katma değer oluşturduğuna inanılan ve geçici olarak finansal ödemeleri aksayan borçluların fon üretme kabiliyetleri de dikkate alınarak Alacaklı Kuruluşlar tarafından uygun görülecek makul bir süre içerisinde ve makul koşullarla, gerek ekonomik faaliyetlerine devam etmeleri, gerekse öngörülen süre içerisinde finansal kesime ve kamu dâhil diğer alacaklılara olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerini sağlamak olduğu belirtilmektedir.
- (20) FYYÇA'nın "Anlaşma'nın Konusu" başlıklı IV. maddesinde FYYÇA'nın amaçlarının gerçekleştirilmesini sağlamak üzere; FYY uygulanacak borçlulara ilişkin kriterlerin,

FYYÇA kapsamında öngörülen uzlaşma süreci için gerekli organizasyon yapısının, Alacaklı Kuruluşlar'ın uyması gereken genel prensipler ile uygulama ve durumun korunması süreçlerine, bağitlanmış sözleşmelerin izleme kriterlerine ilişkin prensiplerin ve Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmeleri'nin (FYYS) içeriğinin belirleneceği düzenlenmektedir. Yine gerekli görülmesi halinde Alacaklı Kuruluşlar'ın kendi aralarında yapacakları sözleşmelere, Alacaklı Kuruluşlar ile FYYS'lerde taraf olabilecek diğer alacaklıların aralarındaki ilişkilerin düzenlenmesine ve anlaşma sürelerine ilişkin esasların belirleneceği ve Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği'nde belirtilen diğer hususların da FYYÇA'nın konusunu oluşturduğu ifade edilmektedir.

- (21) FYYÇA'nın "Finansal Yeniden Yapılandırma Uygulanacak Borçlular" başlıklı V. maddesinde FYYÇA'ya başvuru tarihi itibarıyla Alacaklı Kuruluşlar'a olan anapara (nakit ve gayrinakit) borç toplamı 25 milyon TL'den az olan borçluların başvurabileceği düzenlenmekte olup, bir borçlu ya da borçlunun dâhil olduğu risk grubundaki diğer borçluların bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırılabilmesi hüküm altına alınmıştır. Borçluların FYY kapsamına alınabilmesi için mali durumlarının ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması veya yeni bir itfa planına bağlanması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacaklarının tespit edilmesinin şart olduğu ifade edilmekte ve haklarında iflas kararı bulunan borçluların FYY kapsamına alınmayacağı düzenlenmektedir. İlgili borçluların öngörülen süre içerisinde borçlarını ödeme kabiliyetini kazanıp kazanmayacağı yönünde değerlendirme yapılacağı ve değerlendirme sonrasında, Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak tutarı bakımından 2/3'ünün ve en az iki Alacaklı Kuruluş'un olumlu görüşü doğrultusunda borçlular için FYYS bağitlanabileceği düzenlenmektedir.
- (22) FYYÇA'nın "Organizasyon Yapısı" VI. başlıklı maddesinde uzlaşma sürecinin gerçekleştirilebilmesini teminen ve sürecin uygulanması aşamalarında görev yapmak üzere borçlu tarafından FYY için başvuru yapılan ve başvuruyu kabul eden en büyük ilk üç Alacaklı Kuruluş içinde yer alan kuruluş olan Başvuruyu Kabul Eden Alacaklı Kuruluş (BKEAK)⁴ yapısının oluşturulduğu belirtilmektedir. BKEAK'ın başvurunun kabulünden FYYS'nin imzalanmasına kadar olan süreci yönetmekle sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.
- (23) Diğer alacaklıların FYYS'ye dahil edilebilmeleri için bu kapsamda borçları yapılandırılacak borçluyla sınırlı olmak üzere FYYÇA'nın bir suretini imzalayarak bu yükümlülükleri kabul etmelerinin ve BKEAK'a vermelerinin yeterli olduğu; FYYÇA'yı imzalamamış olan Alacaklı Kuruluşlar'ın FYYS'ye dahil edilebilmeleri için "Uygulama Süreci Prensipleri" başlıklı VIII. maddesinde belirtilen çoğunluğun sağlanması ve yapılandırılacak borçluyla sınırlı olmak üzere FYYÇA'nın bir suretini imzalayarak bu yükümlülükleri kabul etmeleri ile BKEAK'a vermelerinin gerektiği düzenlenmektedir. Borçlulara doğrudan kredi kullandırmış olan yurt dışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşların ise Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşların talepleri halinde alacaklı kuruluşların rızasına ve kabul nisaplarına bağli olmaksızın yapılandırılacak borçluyla sınırlı olmak üzere FYYÇA'nın bir suretini imzalayarak bu yükümlülükleri kabul etmeleri ve BKEAK'ya vermeleri halinde FYY'ye dahil olabileceği ifade edilmektedir. Yine aynı madde çerçevesinde FYYÇA kapsamında bir borçluyla yapılan sözleşmenin Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak tutarı bakımından 2/3'ü tarafından kabulü halinde, FYYÇA'yı imzalamış olan Alacaklı Kuruluşlar'ın tamamı tarafından

⁴ Başvuruyu kabul eden Alacaklı Kuruluş (BKEAK): Borçlunun başvurusu kabul eden en büyük ilk üç alacaklı içinde yer alan Alacaklı Kuruluş

alacakların yeniden yapılandırılmasının ve FYY S hükümlerine uyulmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

- (24) FYYÇA'nın "Genel Prensipler ve Tarafların Yükümlülükleri" başlıklı VII. maddesinde mevcut riskin yeniden ve borçlu bazında belirlenecek koşullarla vadeye bağlanması, borçlunun ana faaliyeti ile doğrudan ilgili olmayan faaliyetlerinin tasfiyesi, sermaye artırımı, yönetim değişikliği, halka açılma, iştirak ve varlık satışı, ortaklık yapısının değiştirilmesi, şirket hisseleri/hisse senetleri üzerinde FYY S'yi imzalamış olan alacaklılar lehine rehin ve/veya intifa hakkı tesis edilmesi, gerekli görülmesi halinde başvuruyu yapan borçlunun ortak ve birinci derece akrabalarının mal varlıklarının teminat olarak garameten Alacaklı Kuruluşlar'a verilmesi hususları dahil olmak üzere bu maddede sayılmayan ancak ilgili borçlunun ekonomiye kazandırılmasını teminen gerekli görülen değişiklikler yapılabileceği ya da yapılmasının ilgili borçludan talep edilebileceği düzenlenmektedir. Aynı maddenin devamında FYY S kapsamında borçlulara ek kredi kullandırılma zorunluluğu bulunmadığı ancak FYY S'nin imzalanmasından sonra gerek duyulması halinde Alacaklı Kuruluşlar'dan biri veya daha fazlasının FYY S hükümlerine uymak koşuluyla münferiden borçluya ek kredi kullandırabileceği belirtilmektedir.
- (25) FYYÇA'nın "Uygulama Süreci Prensipleri" başlıklı VIII. maddesinde FYY sürecine alınabilecek borçluların; FYYÇA'yı imzalamış olan en yüksek alacaklı üç Alacaklı Kuruluş'tan birine başvuruda bulunacağı ve ilk başvurunun en büyük Alacaklı Kuruluş'a yapılması gerektiği, ilgili başvurunun kabul edilmemesi halinde sırasıyla ikinci ve üçüncü sırada bulunan Alacaklı Kuruluş'a yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Son başvuru üçüncü Alacaklı Kuruluş'un da başvuruyu kabul etmemesi halinde FYY sürecinin başlamadan sona ereceği düzenlenmektedir. Aynı madde kapsamında BKEAK'ın, başvuruyu kabul ettikten sonra hazırladığı fizibilite raporunu, ödeme planına ilişkin azami vadeyi, uygulanacak faiz oranı/tipini ve FYYÇA'yı imzalamamış olup FYY S'ye dahil olmak isteyen Alacaklı Kuruluş isimlerini içerecek şekilde hazırlamış olduğu yapılandırmaya ilişkin ön teklifi Alacaklı Kuruluşlar'a ileteceği; BKEAK'ın sunduğu ön teklif hakkında, alacak tutarı bakımından 2/3 çoğunluğun ve en az iki Alacaklı Kuruluş'un uygun görüşünün sağlanması halinde BKEAK'ın Tablo-2'de yer verilen yapılandırma parametreleri kapsamında FYY S'yi hazırlayarak Alacaklı Kuruluşlar'a imzalanmak üzere göndereceği ifade edilmektedir.

Tablo 2: Yapılandırma Parametreleri⁵

Vade	Yapılandırma dönemine ilişkin en uzun vade 60 ay olabilecektir (vade yapısı yapılan fizibiliteye göre belirlenecek olup, her firma için 60 ay olarak uygulanmayacaktır). Ödeme planının sonunda, yapılandırılan kredilerin tamamen tasfiye edilmesi esas olmakla birlikte, yapılandırılan toplam tutarın en fazla yüzde 25'lik bölümünün, ödeme planı sonrasında döneme bırakılması da söz konusu olabilecektir.
Ödemesiz Dönem	Azami 12 aya kadar anapara ve faiz ödemesiz dönem verilebilecektir.
Taksit Sıklığı	Taksitlerin aylık olması esas olmakla birlikte, sektörel olarak fon yaratma imkanları dikkate alınarak daha uzun taksit aralıkları belirlenebilir (örneğin tarım sektöründe yıllık bazda üretim yapan üreticilerin geri ödeme sıklıkları yılda bir olarak belirlenebilir) Ancak, ödemesiz dönemi takiben her yıl, toplam anapara alacağının en az yüzde 10'nunda az olmamak üzere ödeme planı yapılması esastır.

⁵ FYYÇA'nın Uygulama Süreci Prensipleri başlıklı VIII. maddesinde, düzenlenecek olan FYY S'de Tablo-2'de belirtilenlerin dışında bir işlem yapılmak istendiğinde FYYÇA'yı imzalayan Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak tutarı bakımından 2/3'ünün ve en az iki Alacaklı Kuruluş'un olumlu görüşü ile Büyük Ölçekli Uygulamada belirtilen Uygulama Sürecinin kullanılacağı ifade edilmektedir.

Tablo 2'nin devamı

Faiz Oranı	Faiz oranı müşterinin tercihine göre sabit veya değişken olabilecektir. Sabit faiz olması halinde BKEAK'ın günün koşulları ve müşteri bazında belirleyeceği oran dikkate alınacaktır. Değişken faiz olması halinde; 0-2 yıl vadeli işlemlerde TL Referans Faiz Oranı+1 2-5 yıl vadeli işlemlerde TL Referans Faiz Oranı+2 TL Referans Faiz Oranı 3 ayda bir güncellenecektir. Kullandırım tarihinden bir iş günü öncesi ile 30 gün öncesinin (tatil gününe denk gelmesi durumunda takip eden iş günü seçilecektir) endeks verileri kullanılarak krediye baz teşkil edecek faiz oranı hesaplanarak belirlenecek ve vadeye göre marj eklenerek nihai faiz oranına ulaşılabilecektir.
Yapılandırma Para Birimi	Yapılandırma işlemleri TL olarak gerçekleştirilecektir.
Teminat Oluşturma	BKEAK başvurusu üzerine serbest varlığı olup, teminat vermeyen veya teminat verilmesini sağlamayan borçluların yapılandırma talepleri kabul edilmeyecektir. Tesis edilecek teminatlar Alacaklı Kuruluşlar lehine garamaten tesis edilecektir. Bu husus, FYYs'nin hazırlanması aşamasında, BKEAK tarafından, borçlu ve Alacaklı Kuruluşlar tarafından yapılan beyanlar dikkate alınarak değerlendirilir ve serbest varlık olması halinde garamaten teminat alınması hususu FYYs'e koşul olarak eklenir. Yeni alınacak teminatlar tüm Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak payı üzerinden garamaten alınır.
İlave Kredi Kullandırımı	FYYs kapsamında borçlulara ek kredi kullandırılma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak FYYs'nin imzalanmasından sonra gerek duyulması halinde Alacaklı Kuruluşlar'dan biri veya daha fazlası FYYs hükümlerine uymak koşuluyla münferiden borçluya ek kredi kullandırabilir.
Borç Silme/Azaltma,	Yoktur
İştirak Edinme	Yoktur
Ödeme Planının Revizesi	Yapılandırılan toplam alacak tutarının en az yüzde 10'unun ödenmiş olması ve ödeme planına göre geciken taksit olmaması halinde, ödeme planının revize edilmesi değerlendirilecektir. Revize işlemi en fazla iki kez yapılabilecektir (toplamda en fazla üç yapılandırma). Revize edilmiş vade toplamda 72 ayı geçemeyecektir. Ödeme planı revizesi, alacak tutarı bakımından 2/3 ve en az iki bankanın olumlu görüşü ile yapılabilir.
Gayrinakdi Krediler	Nakde dönüşen gayrinakdi krediler ilgili Alacaklı Kuruluş'un geri ödeme planına tabi olur.
Yapılandırma Komisyonu	Borçlu tarafından FYYs'nin imzalanması durumunda 10.000 TL'den az, 50.000 TL'den fazla olmamak üzere yapılandırma tutarının yüzde 1'ine kadar komisyon BKEAK'a ödenir.

- (26) FYYÇA'nın "Çerçeve Anlaşması'nın Süresi" başlıklı XIII. Maddesinde FYYÇA'nın BDDK'nın onayından itibaren 5411 sayılı Kanun'un Geçici 32. maddesinde belirtilen geçerlilik süresi içinde imzalanacak olan FYYs'ler için geçerli olduğu hüküm altına alınmıştır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (27) Bankacılık sektörü, esas olarak tasarruf sahipleri ile kredi kullananlar arasında fon transferi konusunda aracılık hizmetlerinin sunulduğu bir sektördür. Sunulan bu hizmetler, çok sayıda alt hizmet koluna ayrılabilen ve bu bağlamda oldukça farklı hizmet türleri aynı kurumlarca sağlanabilmektedir. Diğer bir ifadeyle aynı banka, talep ikamesi açısından birbirine alternatif olamayacak çok sayıda hizmet sunabilmektedir.

Bununla birlikte düzenleyici işlemler sebebiyle bankaların hizmet verdiği alanlar sınırlandırılabilir. 5411 sayılı Kanun'un 3. maddesinde mevduat bankası, katılım bankası ile kalkınma ve yatırım bankası tanımlanmış; 4. maddesinde ise, mevduat bankalarının katılım fonu kabulü ve finansal kiralama işlemleri; katılım bankalarının mevduat kabulü; kalkınma ve yatırım bankalarının ise mevduat ve katılım fonu kabulü gerçekleştirilmesi yasaklanmıştır.

- (28) Finans hizmetlerine yönelik Rekabet Kurulu (Kurul) kararlarına bakıldığında⁶ kredi faaliyetlerinin genel itibarıyla bireysel ve kurumsal krediler olarak iki ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Bireysel krediler tüketici, araç, *mortgage* kredileri gibi alt branşlardan oluşmaktayken; kurumsal krediler ise, ticari işletmelere sunulan yatırım, finansman, yeniden finansman ve benzeri kredilerden meydana gelmektedir⁷. Bu bilgiler çerçevesinde Kurul kararlarında ilgili pazarın en geniş tanımıyla "bankacılık hizmetleri" şeklinde, yahut her bir ana hizmet türü baz alınmak suretiyle "mevduat hizmetleri", "kredi hizmetleri" ve "kredi kartı hizmetleri" şeklinde ya da daha alt segmentler bazında "kurumsal krediler", "konut kredileri" veya "KOBİ'lere sunulan kredi hizmetleri" ve "bireysel ve ticari kredi hizmetleri"⁸ şeklinde belirlenebildiği görülmektedir⁹. Mevcut dosya kapsamında ilgili pazarın geniş ya da dar tanımlanmasının dosya kapsamındaki değerlendirmeye bir etkisi bulunmayacağından ilgili ürün pazarının tanımlanmasına gerek görülmemiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (29) Bildirime konu Çerçeve Anlaşma, borç geri ödemelerinde geçici sorun yaşayan veya sorun yaşamaması muhtemel görülen ticari kredi borçlularının çeşitli şekillerde borçlarının yeniden yapılandırılmasını amaçlamaktadır. İlgili coğrafi pazarın söz konusu hizmetin Türkiye genelinde sunulacak olması nedeniyle "Türkiye" olarak tanımlanabileceği kanaatine varılmıştır.

G.3. Değerlendirme

- (30) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde teşebbüs, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak, teşebbüs birliği ise; teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler olarak tanımlanmıştır. TBB, 5411 sayılı Kanun'un 79. maddesi hükümlerine göre tüm mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının üye olmak zorunda oldukları tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Bu tür kuruluşlar "profesyonel meslek birlikleri" olarak da tasvir edilmekle beraber, konuyla ilgili Kurul ve Danıştay kararları incelendiğinde, rekabet hukuku bağlamında bir kararın teşebbüs birliği kararı olup olmadığının değerlendirilmesinde teşebbüs birliğinin ekonomik hayata ilişkin kararlar alıp almadığı hususu önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, 5411 sayılı Kanun'un Geçici 32. maddesi ve Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği'nin 5., 6. ve 8. maddeleri uyarınca TBB, Çerçeve Anlaşmaları hazırlamakla görevlendirilmiştir. Bununla birlikte, TBB Yönetim Kurulu

⁶ Kurulun 16.12.2010 tarih ve 10-78/1602-611 sayılı; 17.05.2011 tarih ve 11-31/613-189 sayılı; 23.06.2011 tarih ve 11-39/813-256 sayılı; 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı; 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı kararları.

⁷ 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı Rekabet Kurulu kararı (Maaş Promosyonları Kararı).

⁸ 23.06.2011 tarihli ve 11-39/813-256 sayılı Rekabet Kurulu kararı; 16.12.2010 tarihli ve 10-78/1602-611 sayılı Kurul kararı.

⁹ 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı Rekabet Kurulu kararı (Banka II Kararı).

tarafından alınan 18.09.2019 tarih ve 40 sayılı karar çerçevesinde hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının yapılandırma parametrelerinden başta faiz oranı ve yapılandırma komisyonu olmak üzere yapılandırma sürecine esas unsurları düzenlediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda bildirim konu uygulamaların 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi gereken bir teşebbüs birliği kararı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

- (31) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile mal ve hizmet piyasalarında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmaktadır. Bu yönde aynı maddenin devamında, *"mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi"* örnek olarak sayılmaktadır. Bildirime konu karar ve FYYÇA, TBB'ye üye teşebbüsler ve diğer alacaklı kuruluşlar tarafından finansal yapılandırmaya esas teşkil edebilecek vade, ödemesiz dönem, taksit sıklığı, faiz oranı, yapılandırma para birimi, teminat oluşturma, ilave kredi kullandırımı, borç silme/azaltma, iştirak edimi, ödeme planının revizesi, gayri nakdi krediler ve yapılandırma komisyonu gibi parametrelerin beraberce belirlenmesini içermesi dolayısıyla ticari krediler hizmetleri pazarındaki rekabeti etkileme potansiyeli taşımaktadır. Bu çerçevede bildirim konu uygulamanın, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girdiği; dolayısıyla söz konusu uygulamaya 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olamayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.2. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Açısından Değerlendirme

- (32) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile amaçlanan, teşebbüslerin anlaşma yoluyla herhangi bir mal veya hizmet pazarındaki rekabeti kısıtlamalarının engellenmesidir. Bir yönüyle rekabeti sınırlayan anlaşmalar bir diğer yönüyle etkinlik kazanımlarına yol açarak refah artışı doğurabilirler. Anlaşmanın refah artırıcı etkileri rekabeti kısıtlayıcı/bozucu etkilerinden büyük olduğunda anlaşmanın net etkisi tüketici refahında artış sağlamak ve rekabetçi süreci güçlendirmek olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu husus muafiyet rejiminin de temelini oluşturmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen koşulları sağlayan bir anlaşmanın ekonomi/tüketici refahı üzerindeki net etkisinin pozitif veya en azından nötr olduğu kabulü ile anlaşma 4. madde uygulamasından muaf tutulmaktadır.
- (33) Başvuru konusu kararın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlama etkisi doğurabilecek bir anlaşma olduğu tespitinden sonra nihai olarak söz konusu uygulamanın, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen bireysel muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığının ortaya konması gerekmektedir. İlgili karara bireysel muafiyet tanınabilmesi için 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan iki olumlu iki olumsuz koşulun birlikte sağlanması gerekmektedir.

G.3.2.1. Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (34) Muafiyet incelemesinde ele alınan olumlu şartlardan ilki, malların üretimi veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması olup, bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar olarak kabul edileceği mevcut sistemin özelliklerine göre değişmektedir. Kısacası etkinlik kazanımı olarak ifade edilebilen dağıtımda, üretimde vb. alanlarda ekonomik/teknik gelişme ve kazanımlar, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin

kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi çeşitli görünüşler arz etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir¹⁰.

- (35) Bildirim Formunda, genel olarak kredilerin; kullananların nakdi ve gayri nakdi ihtiyaçlarını anında karşılamak sureti ile üretim ve yatırımı hızlandırdığı, çıktının marjinal verimliliğini artırarak ve teknolojik yenilik çalışmalarını olumlu etkileyerek büyümeye her bağlamda katkı sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca kredilerin AR-GE faaliyetlerini desteklediği ve yeni yapılacak yatırımların finansmanında etkin bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Tüm bunların yanında kredilerin, sürdürülebilir kalkınma ve büyüme noktalarında da kalıcı etkiler sağladığı açıklanmıştır.
- (36) Sorunlu kredilere bağlı zararların ekonominin tümü üzerinde olumsuz etkilerinin bulunması, borçların yeniden yapılandırılması gereksinimini doğurmaktadır. Zira sorunlu kredilere tahsis edilen fonlar, daha yüksek getirili alternatif alanlara yöneltilmediği gibi yüksek düzeyde idari ve hukuki giderlere de yol açmaktadır. Kredi sorunlu bir hal aldığı anda banka tarafından borçlu şirketin durumuna bakılarak yeniden yapılandırmaya gidilebilir. Burada amaç, banka açısından en verimli ve kısa sürede kredinin kapatılmasıdır. Böylelikle ekonominin tümü üzerindeki olumsuz etkiler bertaraf edilmekte ve sonuç olarak finansal darboğaz yaşayan firmaların gerek katma değer yaratmaya devam etmeleri, gerekse öngörülen süre içerisinde mali kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri ve vergi tahsilatının artırılması sağlanmaktadır. Dosya mevcudu bilgiler kapsamında, finansal yapılandırma uygulamalarının borçlu firmaların faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlayacağı, alacaklı firmalar tarafından alacaklarının tahsiline imkân vereceği ve dolayısıyla mal ve hizmetlerin arzında devamlılığın sağlanmasına hizmet edeceği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki ilk koşulun karşılandığı değerlendirilmektedir.

G.3.2.2. Tüketicinin Yarar Sağlaması

- (37) Muafiyetin ikinci şartı, ortaya çıkan etkinlik kazanımlarından tüketicilerin de yarar sağlamasıdır. Muafiyet değerlendirmesi bakımından "tüketici" kavramı, anlaşmadan etkilenen ilgili pazarlardaki mal veya hizmetlerin doğrudan veya dolaylı tüm kullanıcılarını içerecek şekilde anlaşılmalıdır. Söz konusu ürünleri girdi olarak kullananlar, yeniden satışını gerçekleştiren toptancılar ya da perakendeciler ve bayiler tüketici olarak tanımlanabilir. Tüketici kavramı ürünün yalnızca nihai kullanıcılarını içermemekte, yeniden satış amacıyla alım yapanlar da tüketici olarak tanımlanabilmektedir. Tüketici, gerçek veya tüzel kişi olabilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyetten yararlanabilmesi için anlaşma sonucunda ortaya çıkan etkinlik kazanımlarının, anlaşmanın rekabet veya tüketiciler üzerindeki gerçekleşen veya potansiyel negatif etkisini tüketiciler bakımından telafi etmesi gerekmektedir. Bu durumda genel prensip olarak anlaşmanın tüketiciler üzerindeki net etkisinin en azından nötr olması beklenmektedir. Anlaşma tüketicileri anlaşma gerçekleştirilmeden önceki durumdan daha kötü bir duruma getiriyorsa muafiyetin ikinci şartı sağlanamaz¹¹.
- (38) Bildirim Formunda bu bent bakımından ilk faydanın, kredi borçlarını geri ödeyemeyen borçluların geri ödeme kabiliyetine kavuşturulmasıyla borçluların hem sözleşmesel

¹⁰ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz, 22. paragraf.

¹¹ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz, 42-44. paragraf.

yükümlülüklerini yerine getirebilmesi hem de faaliyetlerini aksatmadan devam ettirebilmesi olduğu ifade edilmektedir. Diğer yandan ilgili borçluların faaliyetlerine devam edebilmesinin yarattığı bir diğer tüketici yararı, kapasite kullanımının artırılması olarak ifade edilmiştir. Bu firmaların faaliyetlerini sürdürmesi halinde, ekonominin büyük bir bölümüne etki edebilecek mal ve hizmet piyasalarında rekabetçi yapının devam edebileceği, bunun neticesinde tüketicilerin, daha rekabetçi fiyatlardan ürün temin edebileceği ve daha fazla seçeneğe sahip olacağı açıklanmıştır. Hizmetlerin süreklilik arz etmesiyle beraber tüketicilerin dilediği zaman diliminde talep ettiği ürün ve hizmetlere ulaşabileceği ve böylelikle bildirim konu uygulamanın tüketici seçeneklerinin azalmamasını sağlayacağı da belirtilen bir diğer husustur.

- (39) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, yeniden yapılandırma uygulaması ile beklenen faydaların mevcut rekabetçi yapının korunması ve tüketici tercihlerinin sınırlanmaması bakımından önem taşıdığı, dolayısıyla söz konusu uygulamalar ile ortaya çıkan gelişme ve iyileşmelerden tüketicinin yarar sağlayacağı ve bu bent kapsamında aranan muafiyetin ilgili koşulunun sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.3.2.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (40) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde aranan üçüncü şart, anlaşmanın pazarın önemli bir kısmında rekabetin sınırlanmasına yol açmamasıdır. Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşmanın ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmaması, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması durumlarının, rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmaması gerekmektedir.
- (41) Değerlendirmede esas olan ilgili pazardaki rekabetçi sürecin devamıdır. İlgili pazardaki rekabetin tamamen ortadan kalkması halinde kısa vadeli etkinlik kazanımları gerçekleşse dahi bu etkinlik kazanımları, inovasyonun azalması, fiyatların artması ve kaynakların etkin kullanılmaması gibi uzun vadeli negatif etkileri telafi edemeyecektir. Rekabetin ortadan kalkıp kalkmaması, anlaşmanın imzalanmasından önceki rekabetin derecesine ve anlaşmanın rekabet üzerindeki kısıtlayıcı etkisine bağlıdır. Anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkisi ne kadar çoksa ilgili piyasanın büyük bir bölümü bağlamında rekabetin ortadan kaldırılması riski o kadar yüksektir. Bu şartın karşılanıp karşılanmadığının analizi, pazardaki rakiplerin durumu, rakiplerin anlaşma tarafları üzerinde oluşturduğu rekabetçi baskının seviyesi ve anlaşmanın mevcut rekabetçi yapı üzerindeki etkisinin incelenmesini gerektirir. Değerlendirmede pazardaki fiili rekabetin yanı sıra potansiyel rekabet de dikkate alınmalıdır¹².
- (42) Bildirim Formunda, esasen pazarın rekabete açık olmayan bir kısmına yönelik olarak yeniden yapılandırma süreci yürütüleceği ve uygulamanın yeni bir kredi verme işlemi konu edinmediği, yeni kredi tahsisi pazarındaki rekabetin baki kalacağı belirtilmiştir. Ayrıca, yeniden yapılandırma sürecinin hem alacaklı kuruluşlar hem de borçlular açısından kural olarak gönüllülük esasına dayandığı ve dolayısıyla FYY'ye katılmak istemeyen alacaklı kuruluş veya borçluların, FYY kapsamı dışında tutulacağı ifade edilmiştir.
- (43) Bildirim Formundaki açıklamalar bu yönde olmakla birlikte, gerek Bildirim Formunda gerek FYYÇA'nın VII. maddesinin onuncu alt hükmünde FYYS imzalanmasından sonra gerek duyulması halinde alacaklı kuruluşlardan biri veya daha fazlasının sözleşme hükümlerine uymak koşuluyla münferiden borçluya ek kredi

¹² Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz, 54-56. paragraf.

kullandırabileceği belirtilmiştir. Buna ek olarak, FYYÇA'nın amacına ilişkin olan II. maddesinde yeniden yapılandırmaya konu olan borçların geri ödemelerinde geçici sorun yaşayan veya sorun yaşamaması muhtemel görülen ticari kredi borçlularına ait olacağı öngörülmüş ve alacaklılara da bu borçluların kredilerini yenileme imkânı sunulmuştur. Bu bağlamda söz konusu borçların başka bir banka tarafından kredilendirilmesi mümkün olmayan ve bu bakımdan rekabetçi özellik taşımadığı yönündeki açıklamanın kabulü mümkün görülmemektedir. Bununla birlikte, anlaşmanın eki olarak sunulan FYYÇ ve ekleri borçlular bakımından uygulamanın gönüllülük esasına dayandığını göstermektedir. Nitekim TBB üyesi 47 teşebbüs¹³ arasından 16 teşebbüsün FYYÇA'yı imzaladığı görülmektedir.

- (44) Diğer yandan yeniden yapılandırma süreci, TBB üyesi bankalar dışında Geçici 32. maddenin belirlediği şekliyle alacaklı kuruluşlara yönelik olup 6361 sayılı Kanun'un 3. maddesinde geçen şirketleri, borçlulara doğrudan kredi kullandırmış olan yurt dışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşları, Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşları, alacak tahsiline yönelik olarak bu alacaklılar tarafından kurulacak özel amaçlı şirketler ile aynı amaçla 6362 sayılı Kanun'a göre kurulan yatırım fonlarını içermektedir. Nitekim toplamda 50 alacaklı kuruluş tarafından anlaşmanın imzalandığı görülmektedir. Bu kapsamda ilgili pazarın geri ödemelerinde geçici sorun yaşanan veya sorun yaşanması muhtemel görülen ticari kredi alacaklılarına ilişkin olduğu ve ilgili pazarda TBB üyesi kuruluşlar dışında da çok sayıda oyuncu olduğu¹⁴ ve bunlardan 50 tanesinin FYYÇA'yı imzaladığı anlaşılmaktadır.
- (45) Bu kapsamda yapılandırma ve esas borçların toplam krediler içerisindeki yerine yönelik yöneltilen soruya ilişkin verilen cevapta; 25 milyon TL ve altında borcu olan şirketlerin kredi borçlarının toplam brüt krediler içerisindeki oranının yaklaşık %(.....) düzeyinde olduğu ancak bu şirketlerin de ne kadarının FYYÇA kapsamında yeniden yapılandırma başvurusu yapacağı konusunda bir tahminde bulunulmadığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla anlaşmanın uygulamaya konulması ile ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkma ihtimalinin mevcut veriler çerçevesinde mümkün görülmediği, dolayısıyla muafiyetin üçüncü koşulunun sağlandığı kanaatine varılmıştır.

G.3.2.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (46) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının son şartı, anlaşmanın, anlaşma ile hedeflenen etkinlik kazanımlarına erişmek için zorunlu olandan daha fazla sınırlayıcı olmamasını aramaktadır. Bu şart iki aşamalı analiz gerektirir. Birinci aşama, anlaşmanın bir bütün olarak kendisinin etkinlik kazanımlarının gerçekleşmesi için gerekli ve zorunlu olup olmadığına ilişkindir. İkinci aşamada ise anlaşmada yer alan tekil rekabet sınırlamalarının ayrı ayrı gerekli olup olmadığı değerlendirilir.¹⁵
- (47) Bildirim Formunda, FYYÇA akdedilmemesi halinde ortaya çıkan tek alternatifin, borçluların her bir alacaklı kuruluşla ayrı ayrı yapılandırmaya gitmesi olduğu belirtilmiştir. Gerek borçlu gerekse alacaklı kuruluş sayısının fazlalığının her bir taraf arasında ayrı yapılandırmaların kurgulanması önünde engel teşkil ettiği, zira başka bir alacaklı kuruluş tarafından başlatılabilecek bir yasal takibin, yapılandırma gerçekleştirmek isteyen alacaklı kuruluşların sürecinin önünü tıkadığı ifade edilmiştir. Bundan başka FYYÇA'da yer alan yapılandırma parametrelerinin düzenlenmesi,

¹³ https://www.tbb.org.tr/modules/banka-bilgileri/banka_Listesi.asp?tarikh=5/11/2019

¹⁴ Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği verileri uyarınca ilgili pazarda faaliyet gösteren toplamda 94 teşebbüsün bulunduğu anlaşılmaktadır.

¹⁵ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz, 54-56. paragraf.

fizibilite raporunun başvuru kabul eden alacaklı kuruluş tarafından hazırlanması ve taraflar arasındaki bilgi paylaşımının zorunlu olup olmadığı konularında açıklamalar sunulmuştur.

- (48) İlk olarak yapılandırma parametrelerinin FYYÇA'da belirlenmesi ile ilgili olarak söz konusu uygulamaların finansal yapılandırmaların fazlalığı ve hızlıca tamamlanması gerekliliği karşısında zorunlu olduğu ifade edilmiştir. İkinci olarak fizibilite raporunun başvuru kabul eden alacaklı kuruluş tarafından hazırlanmasının sürecin hızlı ve düşük maliyetle gerçekleştirilmesinin bir gereği olduğu belirtilmiştir. Son olarak bilgi paylaşımı bakımından yeniden yapılandırmanın devamı için gerekli olan bilgilerin paylaşımına konu edileceği ifade edilmiştir.
- (49) Belirtilmesi gereken ilk husus, FYYÇA'nın rakip teşebbüsler arasında rekabete duyarlı bilgi alışverişini gerektirip gerektirmediği ve dolayısıyla koordinasyon doğurucu bir etkisinin bulunup bulunmadığıdır. Bilgi değişiminin FYYYS ve ekli Taahhüt Metni'nin 15. maddesinde aşağıdaki şekilde düzenlendiği görülmektedir:
- "... Alacaklı Kuruluşlar işbu yapılandırma başvurumuz çerçevesinde birbirleri ile bu yapılandırma başvurumuz dairesinde görüşebilecek ve yapılandırmanın sağlanabilmesi için, vade, faiz, ücret ve komisyonlar da dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, yapılandırma başvurumuza konu hususlara ilişkin her türlü ticari ve hukuki şartı Alacaklı Kuruluşlarla ve Çerçeve Anlaşma'nın izin verdiği diğer kişilerle, teknik ve finansal danışmanlarla yazılı veya sözlü olarak müzakere edebilecek ve gerektiği ölçüde paylaşabilecektir..."*
- (50) Bu hükümden BKEAK'nın, finansal yapılandırmanın işleyişine ve bu kapsamdaki bilgi değişimine ilişkin olarak borçlu tarafından yetkilendirileceği görülmektedir. Her ne kadar yeniden yapılandırma kararı borçlu tarafından verilmekte ve borçlu yapılandırmaya gidip gitmemekte serbest olsa da bu hüküm de dahil olmak üzere FYYYS metninin TBB çatısı altında belirlendiği ve borçlunun FYYYS'nin hükümleri hakkında müzakere olanağının bulunmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bu yetkilendirmenin koşulları ve kapsamı esasen, borçlunun yeniden yapılandırılmasını isteyen borçlunun özgür iradesiyle belirlenmemektedir. Bu kapsamda, bu işleyişin sağlanabilmesi için gerekli olan Alacaklı Kuruluşlar arasındaki bilgi değişiminin koşulları ve kapsamı TBB tarafından belirlenmiş olmaktadır.
- (51) Bildirim Formunda TBB tarafından bilgi paylaşımı bakımından, yeniden yapılandırma uygulaması tahtında sürecin devamı için gerekli olacak, teminat, borçlunun faaliyet durumu gibi risklerin izlenmesine dair olan bilgilerin paylaşımına konu edileceği belirtilmiştir. Ancak, yetkilendirme taahhüdü kapsamında sürecin devam ettirilmesinin ötesinde sürecin hayata geçirilmesi için gerekli olan ve oldukça geniş kapsamda olduğu düşünülen bilgilerin Alacaklı Kuruluşların kendi aralarında paylaşımına izin verildiği görülmektedir. Bu nedenle söz konusu bilgi paylaşımının, bildirim konu uygulama çerçevesinde rekabetçi sürecin devamını sağlayacak şekil ve kapsam ile sınırlı kalması gerekmektedir.
- (52) FYYÇA'nın münferit hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gereken ilk husus yeniden yapılandırmada kullanılacak faiz oranları ve vadeler gibi yapılandırma parametrelerinin, FYYÇA'da belirlenmiş olmasıdır. Bildirim Formu'nda FYYÇA'da belirlenen yapılandırma parametreleri vade, ödemesiz dönem, taksit sıklığı, faiz oranı, yapılandırma para birimi, teminat oluşturma, ilave kredi kullandırımı, borç silme/azaltma, iştirak edimi, ödeme planının revizesi, gayri nakdi krediler ve yapılandırma komisyonu şeklinde ifade edilmiş ve bu unsurların nasıl uygulanacağına dair belirlemelere gidildiği belirtilmiştir.

- (53) FYYÇA hükümlerine göre, FYYÇA'dan yararlanmak isteyen bir teşebbüse, fizibilite raporuna göre belirlenecek ve en fazla 60 ay olabilecek bir vade uygulanacaktır. Faiz oranı ise müşterinin tercihine göre sabit veya değişken olabilecektir. Her ne kadar bu husus müşteri tercihine bırakılmış olsa da sabit faiz uygulanması halinde bu faiz oranı BKEAK tarafından belirlenecek olup FYYÇ'nin tarafı olan diğer alacaklı kuruluşların bu faiz oranına uyacakları anlaşılmaktadır. Ayrıca, FYYÇA kapsamında belirlenen faiz oranına ve vadeye ilişkin hükümlerin, buna taraf olan Alacaklı Kuruluşları bağlayıcı olduğu ve dolayısıyla rekabeti kısıtlayıcı bir etkisi bulunabileceği değerlendirilmektedir.
- (54) Bildirime konu uygulamadaki diğer yapılandırma parametreleri ve bu parametrelerin olası etkileri aşağıda değerlendirilmektedir:

- Ödemesiz Dönem ve Taksit Sıklığı: FYYÇA'da, azami ödemesiz dönem 12 ay olarak belirlenmiş olup taksitlerin ise, kural olarak, aylık olmasının esas olacağı düzenlenmiştir. Bu parametreler alacaklı ve borçlu davranışlarını azami vade düzenlemesinin etkilediği şekilde etkileme potansiyeli taşımakta ve bu cihetle FYYÇA'yı imzalama motivasyonunu etkileyebilecek unsurlar arasında yer almaktadır.
- Faiz Oranı: FYYÇA'nın en önemli rekabet parametrelerinden biri de faiz oranıdır. FYYÇA'da iki tür faiz belirlenmiş ve tercih borçluya bırakılmıştır. Borçlunun sabit faiz tercih etmesi halinde bu oran BKEAK tarafından belirlenecek ve diğer FYYÇ'yi imzalayan diğer Alacaklı Kuruluşlar için de geçerli olacaktır.

Borçlunun değişken faizi tercih etmesi halinde ise bunun

- 0-2 yıl vadeli işlemlerde Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı (TLREF)¹⁶ + 1 puan olacak şekilde,
- 2-5 yıl vadeli işlemlerde ise TLREF + 2 puan olacak şekilde belirleneceği ve TLREF oranının 3 ayda bir güncelleneceği hükme bağlanmıştır.

- (55) Bu hükmün uygulanma esasları hakkında taraf vekilinden bilgi talep edilmesi üzerine verilen cevapta TLREF hakkında aşağıdaki husus ifade edilmiştir:

"FYYÇA'da (Küçük Ölçekli Uygulama) değişken faizli Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmeleri (FYYÇ'ler) için öngörülen referans faiz oranı TLREF'dir. TLREF Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı, finansal türev ürünlerde, borçlanma araçlarında ve çeşitli finansal sözleşmelerde değişken faiz göstergesi, dayanak varlık veya karşılaştırma ölçütü olarak kullanılabilir olup, Türk Lirası kısa vadeli referans faiz oranı ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak oluşturulmuştur."

- (56) Her ne kadar Bildirim Formunda söz konusu faiz parametresinin Alacaklı Kuruluşların etkisinden arındırılmış olduğu belirtilmiş ise de bu düzenlemede faiz oranlarının vade süresine bağlanmış olması ve TLREF oranına eklenecek faiz puanının nominal olarak belirlenmesi rekabetçi endişeler doğurmaya elverişlidir. Nitekim konuya ilişkin ilave açıklama talep edilmiş ve özellikle faiz oranının bağlayıcı olup olmadığı hususu

¹⁶ Finansal türev ürünlerde, borçlanma araçlarında ve çeşitli finansal sözleşmelerde dayanak varlık veya karşılaştırma ölçütü olarak kullanılabilir Türk Lirası kısa vadeli referans faiz oranı ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak oluşturulan ve Türk bankalarının kredi, likidite veya diğer risklerin en az olduğu koşullar altında TL borç alma/verme faiz oranını ölçmeyi amaçlayan Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı'nın (TLREF) kapsamı ve hesaplama yöntemi için bkz. <https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/endeksler/turk-lirasi-gecelik-referans-faiz-orani-temel-kurallari.pdf?sfvrsn=12>

sorulmuştur. Gelen açıklamalarda yer alan ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

“İlk olarak müşterinin sabit faiz oranı tercih etmesi halinde, başvuruyu kabul eden alacaklı kuruluş, uygulanacak faiz oranını ön teklif olarak diğer alacaklı kuruluşlara iletir. Başvuruyu kabul eden alacaklı kuruluş tarafından belirlenecek olan faiz oranı günün koşulları dikkate alınarak müşteri bazında tespit edilecektir. Diğer bir ifadeyle, her bir borçlu bakımından aynı faiz oranının belirlenmesi söz konusu olmayacaktır. Zira her bir borçlu başvurusunda, müşterinin özelliklerinin yanı sıra, hem başvuruyu kabul eden alacaklı kuruluş hem de günün koşulları farklılık arz edebilecektir.

İkinci ihtimal olan müşterinin değişken faiz oranı tercih etmesi halinde ise, 0-2 yıl vadeli işlemlerde TL Referans Faiz Oranı + 1; 2-5 yıl vadeli işlemlerde TL Referans Faiz Oranı + 2 uygulanacaktır.

Bilindiği üzere, Borsa İstanbul tarafından yayımlanan TLREF (Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı) , finansal türev ürünlerde, borçlanma araçlarında ve çeşitli finansal sözleşmelerde değişken faiz göstergesi, dayanak varlık veya karşılaştırma ölçütü olarak kullanılabilir. TLREF, Türk Lirası kısa vadeli referans faiz oranı ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak oluşturulmuştur.

TLREF Kuralları, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, TBB, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ve Borsa İstanbul A.Ş. temsilcilerinden oluşan TLREF Komitesi tarafından oluşturulmuştur. Bu değişken gösterge dikkate alınarak yapılan finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerindeki oran ise bu referans uyarınca 3 ayda bir güncellenecektir. Buradan da anlaşıldığı gibi TLREF, esasen alacaklı kuruluşların doğrudan etkileme kabiliyetine sahip olmadığı bir değişken referans faiz oranıdır. Müşterinin değişken faiz oranı tercihinde bu referansa başvurulacak ve 3 ayda bir güncellenecektir.”

(57) Bu cevaptan anlaşıldığı üzere sabit faiz borçlu özelinde BKEAK tarafından belirlenecek ve FYYŞ'yi imzalayan diğer alacaklı kuruluşlar için de geçerli olacaktır. Değişken faiz ise üyeleri arasında TBB'nin de bulunduğu bir Komite tarafından belirlenecek ve güncellenecektir. Bu hususlar faize ilişkin parametrenin rekabet karşıtı sonuçlar doğurabileceği endişesine yol açmaktadır.

(58) FYYÇA'nın bağlayıcılığı konusunda TBB tarafından aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

“Burada şu hususu açıkça belirtmekte yarar vardır ki, kendisine başvuru yapılan alacaklı kuruluş üç seçeneğe sahiptir. Birincisi, bildirim konusu kararın tezahürü olan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Küçük Ölçekli Uygulama) kapsamına hiç girmeksizin tercihen müşterisiyle kendi arasında tamamen serbest olduğu bir anlaşma yaparak yeniden yapılandırmaya gidebilir. İkinci seçenek olarak, borçluyu yapılandırmaya uygun görmeyip kanuni takip yoluna başvurabilir. Üçüncü seçenek olarak ise, borçlunun talebini Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Küçük Ölçekli Uygulama) kapsamına getirerek 5411 sayılı Kanun'un geçici 32. maddesi kapsamında yeniden yapılandırma yoluna gidebilir. Yukarıda belirtilen hususlar bu üçüncü tercihin seçilmesi durumunda devreye girmektedir.”

(59) Söz konusu açıklamadan anlaşıldığı üzere, borçlunun yeniden yapılandırma sürecini kabul etmesi halinde sözleşme koşullarıyla bağlı kalacağı açıktır. Bu kapsamda bahse konu süreler ve oranların, FYYÇA'yı imzalayan ve işlem bazında FYYŞ'ye taraf olan

Alacaklı Kuruluşların tamamını bağlayacak şekilde belirlendiği görülmektedir. Söz konusu bağlayıcılık unsuru rekabet karşıtı endişeler doğurabilecektir.

(60) FYYÇA'da yer alan diğer rekabeti etkileyebilecek unsurlar ise şu şekilde sıralanabilecektir:

- Teminat Oluşturma: Alacaklı Kuruluşların yeniden yapılandırma motivasyonlarını etkileyen bir diğer husus da borçlunun göstereceği teminatlardır. FYYÇA, serbest varlığı olup da teminat vermeyen borçlunun yapılandırma taleplerinin kabul edilemeyeceğini öngörmektedir. Yeniden yapılandırma kapsamında eğer borçlu teminat gösterirse bu, Alacaklı Kuruluşlar tarafından alacakları nispetinde teminat olarak kabul edilecektir. Bu durum ise BKEAK tarafından tespit edilecektir. BKEAK'nın bu yöndeki tespiti diğer Alacaklı Kuruluşlar için de geçerli olacaktır. Dolayısıyla teminata bağlı alacaklara yönelik olarak diğer alacaklı kuruluşların refansman motivasyonu sınırlanabilecektir.
- İlave Kredi Kullandırımı: FYYÇA'nın "VII. Genel Prensipler" başlıklı maddesinin onuncu kısmında yer alan ilave kredi kullandırımı hakkındaki hükmün uygulanma koşullarına ilişkin olarak taraf vekilinden bilgi talep edilmiştir. İlave kredi kullandırımı bakımından geçerli olacak hususlara yönelik olarak sorulan soruya verilen cevapta;

"Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması'nın (Küçük Ölçekli Uygulama) "VII. Genel Prensipler ve Tarafların Yükümlülükleri" başlıklı maddesinin 10'uncu kısmında da belirtildiği üzere, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Küçük Ölçekli Uygulama) kapsamında finansal yeniden yapılandırma sözleşmesinin imzalanmasından sonra gerek duyulması halinde alacaklı kuruluşlardan biri veya daha fazlası anılan sözleşme hükümlerine uymak koşuluyla münferiden borçluya ek kredi kullandırabilmektedir. Bu çerçevede, finansal yeniden yapılandırma sözleşmesi koşullarına uyararak ek kredi kullandırması halinde ise, alınacak yeni teminatlardan yapılacak tahsilatlar, öncelikle ek kredinin tasfiyesinde kullanılır.

Alacaklı kuruluşların bu sözleşmeye uymadan da ek kredi kullandırması mümkündür. Ancak bu durumda, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Küçük Ölçekli Uygulama) kapsamından çıkacağından 5411 sayılı Kanun'un geçici 32. maddesiyle tanınan teşviklerden yararlanamayacaktır."

ifadelerine yer verildiği görülmüştür.

(61) Bu çerçevede FYYÇA kapsamında ilave kredi kullandırımının yeni kredilendirme işleminden farklı görüldüğü, dolayısıyla ilave kredi kullandırımı işleminin yeni kredi kullandırımı pazarını etkilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

- Ödeme Planının Revizesi: Ödeme planının revize edilmesi imkânı FYYÇA'da kabul edilmiştir. Ancak bunun alacak tutarı 2/3 olan ve en az iki bankanın olumlu görüşü ile en çok iki defa yapılabileceği, revize edilmiş vadenin ise 72 ayı aşamayacağı hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemenin yine bir başka azami vade sınırı öngördüğü ve bu bakımdan rekabeti sınırlayıcı etkiler doğurabileceği anlaşılmaktadır.
- Yapılandırma Komisyonu: FYYÇA'da BKEAK'a borçlu tarafından komisyon ödenmesi gerektiği düzenlenmiş ve miktarı da yapılandırılan borcun %1'ine kadar olan ve 10.000 TL ile 50.000 TL arasında bir tutar olarak belirlenmiştir. FYYÇA kapsamında borcunun yeniden yapılandırılmasını talep eden borçlu yapılandırma

komisyonu ödemek durumundadır. Bahse konu komisyon düzenlemesi ile özellikle taban tutar belirlenmiş olmasının refinansman motivasyonuna etki edebileceği ve refinansmandan beklenen faydayı azaltabileceği değerlendirilmektedir.

- Süre: Bildirime konu uygulamanın süresi hakkında aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

“Resmi Gazete’nin 19 Temmuz 2019 tarih ve 30836 sayılı (mükerrer) nüshasında yayımlanan 7186 sayılı Kanun ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’na (“5411 sayılı Kanun”) geçici 32’nci madde eklenmiştir. Maddede “...Bu madde hükümleri bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanır. Bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.” hükmü yer almaktadır. Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları (FYYÇA) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 09/10/2019 tarihinde onaylanmıştır. Çerçeve Anlaşmaları Kurul’un onayından itibaren 5411 sayılı Kanun’un geçici 32’nci maddesinde belirtilen geçerlilik süresi içinde imzalanacak olan Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmeleri (FYY) için geçerlidir. Ancak Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması’nın (Küçük Ölçekli Uygulama) süresi içerisinde borçlularla akdedilecek olan finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri 5 yıla kadar süreli olabilir.”

- (62) Buna göre, bildirime konu FYYÇA’nın geçerlilik süresi iki yıl olarak öngörülmüştür. Gerekli hallerde bu sürenin dört yıla kadar çıkabileceği anlaşılmaktadır. Bu süreler, uygulamadan beklenen faydanın gerçekleştirilebilmesi, mümkün olduğunca çok sayıda borçlunun uygulamadan yararlanabilmesi açısından makul kabul edilmektedir.
- (63) FYYÇA’da yer alan unsurlar bu şekilde sıralanmış olmakla birlikte Borç Silme/Azaltma ve İştirak Edinme yönünde ilgili Kanun ve ikincil düzenlemelerde yer alan unsurların FYYÇA’da bulunmadığı da ayrıca belirtilmelidir.
- (64) Yukarıda yer verilen tüm unsurlar birlikte değerlendirildiğinde FYYÇA kapsamında gerçekleştirilecek rekabete duyarlı bilgi paylaşımının 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olduğu, zira Alacaklı Kuruluşların yeniden yapılandırmaya esas koşulları birbirlerinden bağımsız olarak belirleme imkânını sınırlayabileceği görülmektedir.
- (65) Bundan başka FYYÇA’ya esas yapılandırma parametrelerine bakıldığında gerek faiz oranının tespiti gerek vade ve yapılandırma komisyonu konularında alacaklı kuruluşları ve borçluları bağlayıcı hükümlerin yer aldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte borçlunun bu uygulama kapsamında yeniden yapılandırmaya gitmesinin özgür iradesine bağlı olduğu açıktır. Aynı şekilde Alacaklı Kuruluşlar da kural olarak kendi rızaları çerçevesinde söz konusu uygulamaya dâhil olmaktadır. Diğer yandan borcunun yeniden yapılandırılmasını isteyen borçlu ve alacaklı kuruluş sayısının fazlalığı karşısında yapılandırma sürecinin her bir Alacaklı Kuruluş ile ayrı ayrı kurgulanmasının yapılandırmadan beklenen faydayı azaltacağı görülmektedir. Kaldı ki borçlu sayısının da fazla olması karşısında alacaklılar bakımından da alacaklarının tahsili ve takibi yapılandırma uygulaması kapsamında daha etkin olacaktır. Nitekim FYYÇA’nın “Durumun Korunması Süreci Prensipleri” başlıklı IX. maddesinde Alacaklı Kuruluşlar tarafından borçlu hakkında FYY konusu alacaklara ilişkin olarak icra takibi yapılamayacağı, mevcut takiplere devam edilemeyeceği, yeni takipler açılmayacağı ve diğer yasal yollara başvurulamayacağı düzenlenmiştir. Böylelikle borçları yeniden yapılandırılan borçlular, sürece dâhil olan alacaklılara olan borçlarını icra tehdidi olmaksızın ve ticari faaliyetleri bu nedenle kesintiye uğramaksızın ödeyebilecektir.
- (66) FYYÇA’nın uygulama esasları, FYY sürecinin gerçekleşmesi bakımından gerekli kabul edilebilmekle birlikte FYY’den beklenen faydanın artırılmasını ve kredilendirme

piyasasındaki rekabetçi sürecin korunmasını teminen söz konusu uygulamaya mümkün olduğunca geniş katılım sağlanması gerektiği görülmektedir. Bu durumun ise borçlulara farklı alternatiflerin sunulmasına imkân verecek şekilde bağlayıcı olmayan bir uygulama ile sağlanabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca rekabete duyarlı bilgi değişiminin de bu amaçlarla sınırlı kalması gerek yeniden yapılandırmadan gerekse de rekabetçi sürecin devamından beklenen faydayı artıracaktır.

- (67) Sonuç olarak, bildirim konu FYYÇA'nın, yukarıda işaret edilen rekabetçi endişeleri barındırması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmakla birlikte aynı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde dosya mevcudu bilgi ve belgelerin bir arada değerlendirilmesi sonucunda; malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması ile tüketicinin bundan yarar sağlaması koşullarını karşıladığı, bunların elde edilmesi için rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlamadığı ve ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla, FYYÇA'ya (Küçük Ölçekli Uygulama) yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olduğu iki yıllık süre ile rekabetçi sürecin sağlanmasına yönelik esasların dikkate alınması suretiyle bireysel muafiyet tanınabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(68) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması'na (Küçük Ölçekli Uygulama), 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması'na (Küçük Ölçekli Uygulama), 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tümünü sağlaması nedeniyle, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olduğu 2 yıllık süre ile, rekabetçi sürecin sağlanmasına yönelik esasların dikkate alınması suretiyle bireysel muafiyet tanınmasına,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.